

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3617/23
27.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиоца мал. АА из ..., чији је законски заступник тужиља ББ из ..., које заступа адвокат Славица Радојичић из Ваљева, против туженог “Триглав осигурање” а.д.о. Београд, МБ ..., ради накнаде штете, одлучујући по жалби туженог на пресуду Основног суда у Ваљеву П бр. 5862/21 од 21.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П бр. 5862/21 од 21.04.2023. године у ставу два и делу става један изреке којим је досуђена накнада нематеријалне штете као и рента због изгубљеног издржавања почев од 25.05.2019. до 06.07.2020. године са наведеном законском затезном каматом.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П бр. 5862/21 од 21.04.2023. године у преосталом делу става један изреке којим је досуђен новчани износ од 28.664,00 динара за убудуће почев од 07.07.2020. године са законском затезном каматом од доспелости па до исплате као и у ставу четири изреке и у том делу се **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Ставом један побијане пресуде усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да исплати тужиоцу на име накнаде штете и то на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова због смрти блиског лица износ од 250.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2023. године па до коначне исплате, на име ренте због изгубљеног издржавања почев од 25.05.2019. до 06.07.2020. године да исплати укупан износ од 369.615,76 динара, са законском затезном каматом

појединачне износе са датумима доспелости ближе наведене у ставу један изреке, а убудће, док обавеза по закону траје почев од 07.07.2020. године за сваки месец до 1-ог у месецу за претходни месец, се обавезује тужени да исплаћује новчани износ од 28.664,00 динара са законском затезном каматом заступнику тужиоца, тужиљи ББ доспеле износе одједном са законском затезном каматом од доспелости, до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења. Ставом два изреке усвојен је тужбени захтев тужиље ББ из ... па је тужени обавезан да тужиљи на име накнаде штете исплати на име душевних болова због смрти блиског лица износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.04.2023. године па до коначне исплате, а на име ренте због изгубљеног издржавања и редовног помагања доспелог, почев од 25.05.2019. до 06.07.2020. године у једнократном износу од 187.820,00 динара, са законском затезном каматом на износе са датумима доспелости ближе наведене у изреци, а за период почев од 07.07.2020. док обавеза по закону траје, исплати капитализирану ренту у једнократном износу од 2.722.439,03 динара са законском затезном каматом обрачунатом од дана пресуђења до коначне исплате, све горе наведено у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом три изреке одбијен је део тужбеног захтева из другог става пресуде којим је на име капитализиране ренте тражено преко износа од 2.722.439,03 динара са законском затезном каматом обрачунатом од дана пресуђења до коначне исплате, па до траженог износа од 3.437.089,81 динар, са законском затезном каматом обрачунатом од дана пресуђења до коначне исплате, као неоснован. Ставом четири изреке обавезан је тужени да тужиоцима као солидарним повериоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 647.135,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

Против ове пресуде у благовременом року жалбу је изјавио тужени у односу на став један, два и четири изреке, због свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 386 ЗПП, овај суд је нашао:

-жалба је делимично основана.

У спроведеном поступку у односу на потврђујући део пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге повреде поступка које би биле од утицаја.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је дана 25.05.2019. године дошло до саобраћајног удеса у којем је смртно страдао учесник у саобраћају пок. ВВ као возач мотора, а који је удес изазвао својим непрописним поступањем ГГ, који је управљао путничким аутомобилом марке "Seat Ibiza". Пок. ВВ је супруг тужиље ББ отац тужиоца мал. АА. ГГ је оглашен кривим правноснажном пресудом Основног суда у Руми К 365/21 од 14.10.2021. године због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297 став 4 у вези члана 289 став 3 у вези става 1 КЗ, те су тужиоци, имајући у виду да је искључиво кривицом учесника у саобраћају ГГ, дошло до наведене саобраћајне незгоде, а возило којим је управљао, осигурано код

туженог, поднели су туженом 04.11.2019. године захтев за накнаду штете. Тужени је тужиоцима исплатио штету без умањења за доприносе, и то тужиоцу 750.000,00 динара, по основу претрпљених душевних болова због смрти оца, тужили 700.000,00 динара по истом основу, због смрти супруга, док је захтев за изгубљено издржавање у виду ренте одбијен. Пок. ВВ је био ..., који се професионално бавио наведеним послом почев од 1997. године, а пре погибије је почев од 2018. године био ... из ..., завршио факултет Спорта и физичког васпитања и током наведеног ангажовања учествовао је на престижним светским турнирима. Даље је утврђена висина месечних примања тужиле ББ, да је иста запослена у СЗТРЛ "...", на неодређено време, те да је остваривала месечна нето примања у висини од 28.005,00 динара, док је пок. ВВ у тренутку смрти имао зараду од 1.700 евра, што је утврђено увидом у уговор између пок. ВВ и ... и исти је био ..., био је континуирано ангажован у раду као ..., те је основано било очекивати да ће наставити са тим радом. Даље, првостепени суд је на основу налаза и мишљења судског вештака утврдио висину ренте коју би требао да прима мал.тужилац имајући у виду да је у време смрти пок. ВВ, имао 14 година, те је вештак ту накнаду утврдио тако што је применио месечну новчану накнаду за издржавање корисника породичног смештаја за период од дана смрти пок.ВВ, па до дана подношења тужбе, а за убудуће је утврдио за сваки месец појединачно и убудуће 28.664,00 динара, имајући у виду месечну накнаду за 2019. годину и 2020. годину хранитељске породице за једно дете, увећану за 50%, те примања родитеља, трошкове детета, похађање школе детета у тренутку погибије и др., те је вештак дао налаз колико би износио износ изгубљеног издржавања почев од 25.05.2019. до 06.07.2020. године, када је тужба поднета, а убудуће док обавеза по закону траје, почев од 07.07.2020. године за сваки износ износ од 28.664,00 динара, утврђивао висину изгубљене зараде за наведени период и то у висини изгубљеног издржавања, те приликом одређивања висине месечне изгубљене зараде узео у обзир званичне податке Републичког завода за статистичку и то просечну нето зараду утврђену на нивоу Републике Србије за 2019. годину за жене, ниво четири (регион Шумадија из Западне Србије) и утврдио да то износи 39.137,00 динара, од ког износа је одузет износ просечне нето зараде тужиле, те је даље утврдио просечну нето зараду утврђену на нивоу Републике Србије за 2020. годину за жене, ниво четири (регион Шумадија из Западне Србије), а то је износ од 44.422,00 динара, од ког износа је одузет износ просечне нето зараде тужиле, те је утврдио да за период од 25.05.2019. до 06.07.2020. године, када је тужба поднета, је изгубљено издржавање за редовно помагање, доспело у једнократном износу од 187.820,00 динара, и то у месечним износима са каматом од доспелости сваког појединачног износа који је вештак ближе навео у свом налазу, а што је у изреци пресуде у ставу два, а за период почев од 07.07.2020. године, док обавеза по закону траје, утврдио је да је капитализирани износ ренте у варијанти А, односно варијанти један, износ од 2.722.439,03 динара, не узимајући у обзир годишње усклађивање износа месечне ренте за пројектовани раст инфлације, а у варијанти два износ од 3.437.089,81 динар, где је повећани износ месечне ренте за пројектовани раст инфлације од 3% на годишњем нивоу. Тако дакле, по налазу и мишљењу судског вештака Зорана Емрековића укупна висина месечне ренте за мал. АА у периоду почев од 25.05.2019. године до 06.07.2020. године, износи 369.615,76 динара, за ББ укупна висина изгубљене зараде у периоду почев од 25.05.2019. до 6.07.2020. године износи 187.820,00 динара а укупна висина у варијанти један једнократне капитализиране ренте износи 2.722.439,03 динара, не узимајући у обзир годишње усклађивање износа месечне ренте за пројектовани раст инфлације, а у

варијанти два, укупна висина једнократне капитализиране ренте износи 3.437.089,81 динар, узимајући у обзир годишње усклађивање износа месечне ренте за пројектовани раст инфлације од 3% на годишњем нивоу.

На овако правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана 188 Закона о облигационим односима, 194 и одредбе члана 277 Закона о облигационим односима када је донео побијану одлуку у потврђујућем делу, а разлоге које даје првостепени суд у свему прихвата овај суд као потпуне и јасне.

Наиме, правилно је првостепени суд досудио тужиоцима на име душевних болова због смрти блиског лица имајући у виду износе које је тужени у вансудском поступку исплатио, и то тужиоцу АА 750.000,00 динара, тужиљи ББ 700.000,00 динара, још по 250.000,00 динара, јер је тужилац изгубио оца са непуних 14 година, у раном животном добу када је улога оца још увек значајна за развој особе као подршка у будућем животу, и представља велики удар за сваког човека који се нађе у тој ситуацији, док је тужиља у то време смрти супруга имала 46 година, болује од 2011. године од аутоимуне болести јетре, у вези чега је и приложила документацију, те је иста болест спречава у напредовању у каријери и остварује минималну месечну зараду, те је остала сама са мал.дететом, па је првостепени суд нашао да им у смислу члана 201 став 1 ЗОО припада још по 250.000,00 динара као правична новчана накнада за њихове душевне болове, што је и по налажењу овог суда правилно одмерен новчани износ, а имајући у виду да ова накнада не представља реституцију већ начин да, уколико је то могуће пружи могућности да се такав животни догађај лакше преброди.

У погледу досуђеног изгубљеног издржавања односно ренте, неосновани су наводи жалбе туженог да првостепени суд није правилно донео одлуку у потврђујућем делу, те да иста није правилно обрачуната јер није поуздано утврђено колики износ је исплаћиван сада пок. ВВ, у време када је радио у ... из ..., те да уговор не представља довољан доказ о његовим примањима, па је нашао да су ови наводи жалбе неосновани.

Наиме, првостепени суд је увидом у сам уговор у коме је јасно наведено који новчани износи ће се и када исплаћивати сада пок. ВВ, утврдио висину месечног износа који је у периоду када је дошло до његове погибије примао, а из исказа саслушаног сведока ДД, који је такође био ангажован као ..., по уговору о професионалном ангажману ... од 17.09.2008. године, а који је потписао уговор са пок. ВВ, јер је тада био једини овлашћени заступник ..., те је навео да је исплаћено пок. ВВ све што је било у наведеном уговору, те да су исплате вршене на руке, а да му је за 2019. годину месечни износ био уговорен на 1.700 евра, док такође из дописа ... који је потписао ... произилази да је пок. ВВ исплаћена комплетно за 2018. годину износ који је био предвиђен уговором, као и део када је радио 2019. године, да је плаћање било у готовини, да му је за 2018. годину исплаћено 6.000 евра, односно 1.500 евра месечно, а 2019. години, месечни износ је био 1.700 евра и исплаћено му је четири месеца, те да је после његове смрти његовој породици исплаћена још једна плата у износу од 1.700 евра. Из ових доказа јасно произилази колика је била уговорена месечна зарада сада пок. ВВ, те да му је иста била исплаћивана за време трајања уговора на руке, те дакле, по налажењу овог суда је у току поступка утврђено које износе је сада пок. ВВ примао,

и колика му је била уговорена зарада, те је то и био основ вештаку за давање његовог изјашњења и мишљења. Стога је правилно вештак економске струке, а имајући у виду износ зараде која се могла оправдано очекивати, односно коју је у тренутку смрти имао пок. ВВ, утврдио висину изгубљеног издржавања односно будућег месечног новчаног износа који треба да се исплаћује мал. АА, правилно користећи, насупрот наводима жалбе, методологију обрачуна везујући се за накнаду која припада, односно признаје хранитељским породицима за издржавање детета његовог узраста. Такође, правилно је првостепени суд донео одлуку у погледу изгубљеног издржавања и редовног помагања за тужиљу ББ, јер је вештак, приликом обрачунавања висине изгубљеног издржавања, имао у виду разлику између просечне плате коју тужиља прима и просечне зараде у Републици Србији, јер је то износ који је недомешћивао пок. ВВ својим приходима, те тако обрачунавајући период до када ће тужиља ББ стећи услов за старосну пензију, правилно дошао до износа којим је обавезао туженог, при том прихватајући варијанту А налаза вештака без укључивања односно обрачунавања пројектованог износа инфлације за ово издржавање, а имајући у виду да се ова рента у овом случају исплаћује у једнократном износу.

Такође, неосновани су и наводи жалбе туженог да је првостепени суд погрешно досудио и камату на појединачне износе издржавања јер је требао да ову камату досуди од дана доношења судске одлуке а не уназад, те да евентуално накнада у виду новчане ренте може да се досуди само за штету која постоји у моменту доношења судске одлуке и за убудуће, а не и за раније претрпљену штету која се досуђује у једнократном износу па се стога штета настала до пресуђења не може сматрати рентом већ доспелом накнадом материјалне штете у јединственом новчаном износу. Наиме, у погледу дела пресуде која се односи на ренту због изгубљеног издржавања за период почев од 25.05.2019. до 06.07.2020. године, дакле, од смрти пок. ВВ, па до подношења тужбе, правилно првостепени суд досудио и за тужиоца мал. АА и за тужиљу ББ, укупан новчани износ за овај период, са законском затезном каматом на сваки појединачни износ почев од доспелости а имајући у виду да се ради о стварној штети коју су тужиоци претрпели до дана подношења тужбе. Наиме, према члану 186 Закона о облигационим односима обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете. Према члану 194 став 1 ЗОО лице које је погинуло, издржавало или редовно помагао, као и оно које је по закону имало право захтевати издржавање од погинулог, има право на накнаду штете коју трпи губитком издржавања односно помагања. Следи да су тужиоци у моменту погибије свог оца и супруга стекли право да од туженог траже накнаду штете за изгубљено издржавање. Они су то и учинили тражећи изгубљено издржавање од тренутка смрти оца и супруга па до подношења тужбе и то у једнократном износу који је обрачунат са законском затезном каматом на сваки од појединачних месечних износа, и то на сваки појединачни износ како би доспевале месечне обавезе пок. ВВ према члановима своје породице а све према налазу и мишљењу вештака који се иначе и на последњем рочишту од 21.04.2023. године када је закључена главна расправа изјаснио да у свему остаје при свом налазу, дакле, у погледу свих елемената као и висине, те да је значи иста висина ренте коју је одредио у свом налазу и мишљењу вештак као и у време рочишта од 21.04.2023. године.

Такође, овај суд је ценио и наводе жалбе туженог да је тужиља ББ требала да добије месечне износе ренте а не капитализирану ренту, имајући у виду да у току

поступка и након вештачења тужена страна није оспорила захтев у погледу капитализиране ренте и права на капитализирану ренту, те је само имала примедбе на начин обрачунавања прихода пок. ВВ, те стога не може ове приговоре истицати у жалбеном поступку. Стога је правилно првостепени суд применом одредби члана 188, 189 и 194 ЗОО донео одлуку као у потврђујућем делу пресуде.

Стога је потврђена одлука првостепеног суда у делу става један изреке и ставу два изреке а у смислу одредбе члана 390 ЗПП.

Међутим, у погледу дела пресуде првостепеног суда којим је одредио за убудуће месечну ренту за мал. АА почев од 07.07.2020. године па убудуће, одлука првостепеног суда је морала бити укинута јер је заснована на битној повреди одредаба парничног поступка, у смислу члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП јер нема разлога о одлучним чињеницама битним за доношење одлуке у овој правној ствари.

Наиме, новчана рента је будућа накнада штете и утврђује се у висини на дан пресуђења и досуђује се за убудуће. Штета која је наступила до пресуђења нема карактер новчане ренте већ накнаде штете због изгубљеног издржавања и досуђује се у једнократном износу, јединственој новчаној суми јер се за то протекло време зна укупан обим штете. Доношењем побијане пресуде првостепени суд је пропустио да направи разлику између накнаде материјалне штете настале до пресуђења, односно у конкретном случају тражене накнаде од подношења тужбе до дана пресуђења, а која штета мора бити у једнократном јединственом износу, те се ради о доспелој накнади материјалне штете коју може тражити у смислу члана 195 ЗОО.

Стога тужилачка страна је могла за период од 07.07.2020. године па до пресуђења да тражи јединствену новчану суму на име издржавања за тај период, а који би обрачунао вештак, с тим што би му законска затезна камата припадала на сваки појединачни месечни износ од датума доспелости, а од пресуђења па убудуће тек одређени новчани износ.

Из горе наведених разлога је укинута одлука првостепеног суда који ће у овом делу у поновном поступку поступити по горе наведеном налогу, те имати у виду да се за период од подношења тужбе до пресуђења ради о доспелој накнади штете која се може израчунати као јединствени новчани износ, те се не може сматрати рентом, а рента се може досудити у одређеном износу за убудуће, почев од дана пресуђења.

Како је у овом делу укинута одлука првостепеног суда, то је укинута и одлука о трошковима поступка јер исти зависе од исхода спора а у смислу одредбе члана 165 ЗПП.

Обзиром на горе изнето, донета је одлука као у ставу другом изреке а у смислу одредбе члана 391 и 392 ЗПП.

Председник већа-судија

Зорица Ђаковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић